

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/489/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214835
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712214835.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v právnej veci navrhovateľa - POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v zastúpení Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi - Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 15C/263/2012-64 zo dňa 19.8.2013 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd v horeuvedenej právnej veci zastavil konanie, postupoval tak podľa § 104 ods. 2 O.s.p., keď vychádzal z toho, že nepreukázanie predbežného prerokovania nároku (§ 15 Zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, je odstrániteľným nedostatkom konania (§ 103 O.s.p.), preto vykonal opatrenie na jeho odstránenie. Navrhovateľ na výzvu súdu (prevzal 16.7.2013) reagoval podaním doručeným 26.7.2013 (č.l 63) tak, že nedisponuje rovnopisom návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podaným odporcovi, ktorý by obsahoval vyznačený dátum podania. On podal originál návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odporcovi osobne do podateľne, pričom odporca potvrdil prijatie individuálneho návrhu spolu s prijatím iných individuálnych návrhov, označením ich súpisu prezenčnou pečiatkou. Originál návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody založil odporca do svojho príslušného spisu. Preto navrhol súdu, aby ako dôkaz v konaní vykonal oboznámenie sa s príslušným spisom odporcu. Navrhovateľ tvrdil, že nevyhotovil printový rovnopis návrhu z dôvodu hospodárnosti. Ak má všeobecný súd za to, že zisťovanie skutočností zo spisu odporcu má menšiu vypovedaciu hodnotu, než oboznámenie sa s návrhom predloženým navrhovateľom, on je pripravený poskytnúť návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s tým, že disponuje jednotnou a nedeliteľnou databázou návrhov v elektronickej forme, a preto môže poskytnúť len túto jednotnú databázu obsahujúcu celkovo 43 597 návrhov. Databáza samozrejme zahŕňa aj súdom požadovaný individuálny návrh. V danom štádiu konania neexistuje ani námietka zo strany odporcu, že návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v tejto individuálnej veci nebol podaný. V prípade pochybnosti je namieste požadovať, aby súd získal vyjadrenie ohľadom doručenia návrhu priamo od odporcu. Navrhovateľ poukazoval na to, že nepredloženie návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nie je nedostatkom podania, ktoré by mal byť odstránený v režime podľa § 43 O.s.p.

Okresný súd konštatoval nemožnosť odstránenia podmienky konania a nutnosť postupu podľa § 104 ods. 2 O.s.p. Opätovne poukázal na nevyhnutný predpoklad podmienok konania na predbežné prerokovanie nároku navrhovateľa podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z., čo predstavuje aj podmienku konania o nároku na náhradu škody podľa označeného právneho predpisu v konaní pred súdom. Súd sa pokúsil o odstránenie nedostatku podmienok konania viacerými výzvami adresovanými navrhovateľovi. Tento na základe výziev súdu doložil len nejaký „zoznam návrhov“, ktoré mali byť podané

na predbežné prerokovanie nároku odporcovi, avšak tento, hoc aj opatrený odtlačkom podacej pečiatky odporcu, podľa názoru súdu nepreukazuje záver, že každá jednotlivá vec uvedená v zozname bola skutočne odporcovi na predbežné prerokovanie nároku aj predložená. Okresný súd dodal, že podateľňa opatrí odtlačkom pečiatky každé podanie, ktoré bolo na príslušnom orgáne urobené, teda napr. aj nejaký zoznam. Súd poukázal zároveň i na to, že pokiaľ navrhovateľ uviedol, že je pripravený poskytnúť žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v konkrétnej veci v elektronickej forme, doposiaľ tak neurobil. Konanie má sporový charakter, v ktorom dôkazné bremeno zaťažuje navrhovateľa a to platí aj vo vzťahu k splneniu osobitnej podmienky konania spočívajúcej v predbežnom prerokovaní nároku s MS SR. Súd poukázal aj na vyjadrenie odporcu, v ktorom uviedol, že dôkazné bremeno preukázania predbežného prerokovania nároku je na strane navrhovateľa, nemôže zaťažovať odporcu, ktorý nemôže jednoznačne potvrdiť, že jednotlivé uplatnené nároky boli aj predmetom doručených žiadostí o predbežné prerokovanie.

Z týchto dôvodov okresný súd konštatoval podmienku pre zastavenie konania postupom podľa § 104 ods. 2 posledná veta O.s.p.

O trovách konania rozhodoval podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., navrhovateľ zavinil, že konanie sa muselo zastaviť a preto by mal nahradiť odporcovi trovy konania. Odporca si trovy konania neuplatnil a preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Proti uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ. Domáhal sa zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Namietal nesprávnosť záveru súdu prvého stupňa o tom, že na príslušnom orgáne pred podaním návrhu nepodal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Tvrdil, že takúto žiadosť na Ministerstve spravodlivosti podal. Preukázal súdu tým, že predložil zoznam jednotlivých žiadostí. Označil dôkaz, ktorý v konaní žiadal vykonať a to oboznámenie sa s príslušným spisom MS SR k podanej žiadosti o predbežné prerokovanie návrhu. Súd však tento dôkaz vôbec nevykonal. Návrh navrhovateľa ignoroval bez kvalifikovaného odôvodnenia. K záveru o nepodaní žiadosti o predbežné prerokovanie v konkrétnej veci súd dospel napriek tomu, že predložil dôkaz preukazujúci danú skutočnosť a jednak označil ďalší dôkaz, ktorý danú skutočnosť potvrdzuje. K svojmu záveru prvostupňový súd nedospel s určitosťou, ale len na základe pochybnosti o tejto skutočnosti, ktorú sám zároveň založil. Nemal ju preukázanú, zistenú, ale len o nej pochyboval.

Odvolateľ argumentoval i tým, že v predmetnej veci rozhodoval vylúčený sudca. Citoval obsahové znenie ustanovenia § 15, § 14 ods. 1 O.s.p. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach. Zároveň je i v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva účastníka na nestranný súd.

Navrhovateľ vytýkal i procesné pochybenie súdu čo videl v okolnosti, že konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcov) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., proti ktorému pripustil odvolanie. Navrhovateľ zároveň podáva proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí návrhu nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Postup súdu, kedy predbehol vydaniu meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladajú porušenie práva navrhovateľa na súdnu ochranu, osobitne má aj možnosť konať pred súdom. Napokon súd ignoroval i jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu. Nesprávne aplikoval ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. a viedol pojednávanie, na ktorom za jeho neprítomnosti meritórne rozhodol. Popri tom v žiadosti sa zdôrazňovalo, že odvolateľ (navrhovateľ) trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Ďalej nemal možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam odporcu, s ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a uvádzal i v odôvodnení rozhodnutia. Nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Takýmto postupom súdu došlo i k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania odvolateľ poukazoval na to, že odporca použil na dopravu neprimeraný dopravný prostriedok. Vytýkal neúčelnosť, nevhodnosť použitia motorového vozidla z enormnou spotrebou pohonných látok.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/, ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd sa nezaoberal (podstatnou) časťou odvolacej argumentácie navrhovateľa, nekorešpondujúcou obsahom napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti krajský súd zvyrazňuje svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania. Zároveň nie je možné zaoberať sa prieskumom procesných situácií namietaných odvolateľom, ku ktorým v konaní pred súdom prvého stupňa ani nedošlo. V tomto kontexte sú všetky odvolacie argumenty o porušení práva na kontradiktórne konanie súdom, resp. odňatie možnosti konať pred súdom v dôsledku ignorácie žiadosti o odročenie nariadenia pojednávania, zamietnutia návrhu na prerušenie konania, vydania meritórneho rozhodnutia v neprítomnosti právneho zástupcu navrhovateľa, odňatia možnosti reagovať na prednesy, tvrdenia protistrany, navrhovať dôkazy a účelnosti trov konania,- „ bezpredmetné“.

Nenáležitou je aj námietka o rozhodovaní veci vylúčeným sudcom. Odhliadnuc od okolnosti, že v súdnej veci žiadne rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti (ako to uvádza odvolateľ) voči zákonnej sudkyňi neexistuje, subjektívny pocit odvolateľa nie je v tomto smere určujúci. Podstatné skutočnosti odôvodňujúce irelevanciu tvrdenia o konaní „vylúčeného sudcu“ sú jednak výslovné vylúčenie podania námietky zaujatosti samotným navrhovateľom (na č.l. 12 spisu) a zároveň vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá sa vo veci necítila byť zaujatá (na č.l. 14 spisu). Nadväzne v tomto štádiu nie je daný právny dôvod na posudzovanie nezaujatosti konajúceho sudcu nadriadeným súdom.

Odvolateľ poukazuje aj na niektoré rozhodnutia Krajských súdov v Trnave, Nitre a Prešove o vylúčení všetkých sudcov konajúceho/okresného súdu, v tejto súvislosti je potrebné upriamiť pozornosť tak na skutočnosť, že tieto rozhodnutia nie sú v predmetnej veci záväzné (§ 135, § 226 O.s.p.), ako aj na rozhodovacia prax Krajských súdov v Banskej Bystrici, Trenčíne, Košiciach, Bratislave, (ktoré zhodne ako konajúci odvolací súd nevideli dôvod pre vylúčenie sudcu v okolnosti, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu) a predovšetkým na aktuálnu aplikačnú prax Najvyššieho súdu SR, ktorá sa pri zohľadnení teórie zdania v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti sudcu v každej veci zachovať vecný profesionálny prístup, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je údajný nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda nie je daný dôvod pre jeho vylúčenie. Osobitosť vzťahu sudcu k štátu umožňuje sudcovi konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda aj vo veciach týkajúcich sa štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu sudcovskej funkcie má, ako aj vo veciach týkajúcich sa súdu, na ktorom aktuálne vykonáva svoju funkciu (vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Nc 54/2012, resp. 1Nc 16/2012).

Zároveň platí, že procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy a procesné úkony a rozhodovať podľa nich (rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 329/2004). Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie totiž nie je záväzok súdu rozhodovať v súlade so skutkovými a právnymi názormi účastníka konania.

Okresný súd v súčasnom štádiu prejednávania veci síce náležite vychádzal zo záverov predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ale v niektorých (svojim charakterom podstatných) dielčích otázkach nebol úplne dôsledný. Problematickým sa javí dostatočne jasné vymedzenie procesného stavu, ktorý vzal okresný súd za základ aktuálne posudzovaného rozhodnutia. Z obsahu odôvodnenia je možné (opodstatnene) nadobudnúť dojem, že nepreukázanie predbežného prerokovania nároku je viac predpokladom/ domnienkou prvostupňového súdu, ako jeho jednoznačne ustáleným záverom.

Obdobne nie je zrejmé, ako sa vyporiadal s dôkaznou povinnosťou navrhovateľa; osobitne s možnosťou jej splnenia nielen predložením konkrétneho dôkazu, ale aj iba jeho (jednoduchým) označením. V tejto súvislosti odvolací súd zo všeobecného hľadiska uvádza, že je namieste vyžadovať od účastníka/ navrhovateľa predloženie dôkazu, ktorý je výsledkom jeho vlastnej činnosti, bol ním vytvorený a teda logicky musí byť v jeho dispozícii. Prenášanie dôkaznej povinnosti v takomto prípade na protistranu, napr. tým že predmetná písomnosť jej mala byť zaslaná, nie je opodstatnené. Najmä za situácie, že nie je preukázané prijatie konkrétne individualizovanej písomnosti (navyše v celom jej relevantnom rozsahu). Taktiež v prípade zastavenia konania pre nepreukázanie predbežného prerokovania nároku musí byť z odôvodnenia dotknutého rozhodnutia zrejmé, prečo okresný súd nepostúpil vec príslušnému orgánu. Na

jednej strane totiž okresný súd uzavrel, že predbežné prerokovanie nároku ministerstvom je špecifickou podmienkou prebiehajúceho súdneho konania (súdnemu konaniu má predchádzať iné konanie), ale z konštatovania jeho nepreukázania nevyvodil aj (popri zastavení konania) subsidiárny výrok o postúpení veci.

Napokon úlohou okresného súdu bolo právne vyhodnotiť súvislosti vyplývajúce z ust. § 16 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v zmysle ktorého neodstránenie nedostatkov žiadosti o predbežné prerokovanie nároku nebráni poškodenému domáhať sa (za splnenia ostatných zákonných podmienok) uplatnenia nároku na všeobecnom súde. Osobitne, ak z vyjadrenia odporcu sa javí pravdepodobným, že návrh na predbežné prerokovanie žiadosti podaný bol, avšak len nemal všetky náležitosti.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu **n i e j e** odvolanie prípustné.